

prima instanță A. Miron
instanța de apel Sv. Caitaz ,A. Nogai, A. Doga.

DECIZIE

14 mai 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Vera Macinskaia
Dumitru Mardari

examinând recursurile declarate de către Mikhail Kocherov și avocatul Mariana Gherța în interesele Galinei Kocherov, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Mikhail Kocherov împotriva lui Igor Covaliov, intervenienți accesorii SRL „Mobinova”, Galina Kocherov, SA „Maib-Leasing”, SRL „General Leasing” cu privire la declararea nulă a contractelor de vânzare-cumpărare și cererea Galinei Kocherov împotriva lui Mikhail Kocherov, Igor Covaliov, SA „Mobialex”, SRL „Mobinova”, SA „Maib-Leasing”, intervenienți accesorii SA „Registru-Corect” și Oficiul Cadastral Teritorial Anenii Noi cu privire la declararea nulă a contractelor de vânzare-cumpărare și a Acordului adițional nr. 2179 din 22 aprilie 2010 încheiat între SRL „Mobinova” și SA „Maib-Lesing”, cu obligarea Oficiului Cadastral Teritorial Anenii Noi de a efectua rectificările în Registrul hîrtilor de valoare privind restabilirea înscrierii dreptului de proprietate a acțiunilor SA „Mobialex” pe numele lui Mikhail Kocherov, împotriva încheierii Curții de Apel Bălți Chișinău din 10 martie 2014, prin care nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de Galina Kocherov și Mikhail Kocherov, cu acordarea termenului pentru prezentarea apelurilor motivate și achitării diferenței taxei de stat în sumă de 15750 lei de către Mikhail Kocherov și 15745 lei de către Galina Kocherov.

constată

La 16 iunie 2009 Mikhail Kocherov a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Igor Covaliov cu privire la declararea nulă a contractului de vânzare-cumpărare.

În motivarea acțiunii Mikhail Kocherov a indicat că fiind acționar al SA „Mobialex”, la 16 octombrie 2008 a încheiat cu Igor Covaliov, care era și administrator al întreprinderii, contractul de vânzare-cumpărare a hîrtilor de

valoare. Menționează că acest contract a fost unul fictiv, deoarece nu au avut intenția de a transmite în proprietatea pîrîtului hîrțile de valoare, ci scopul de a obține credite de la persoane fizice, iar ulterior să-i fie restituite toate hîrțile de valoare.

Astfel, în baza contractului de vânzare-cumpărare menționat, au fost vîndute 100 % din acțiunile SA „Mobialex” la un preț simbolic de 10000 lei, deși activele întreprinderii depășeau suma de 400000 lei.

Reclamantul a mai menționat că conform înțelegerii cu pîrîtul, după rambursarea datoriilor de către Igor Covaliov, ultimul urma să-i restituie toate hîrțile de valoare în același mod în care le-a primit, drept garanție fiind semnat procesul-verbal al adunării dintre partenerii întreprinderii, din care rezulta că a fost încheiat un contract fictiv.

Invocă de asemenea că începînd cu luna februarie 2009, pîrîtul a început să pună piedici întru realizarea scopului propus.

Mikhail Kocherov consideră că Igor Covaliov a obținut prin dol și printr-un contract fictiv 100 % din pachetul de acțiuni al SA „Mobialex”, pe care refuză să-l restituie, din care considerente contractul urmează a fi declarat nul.

Mai mult ca atît, menționează că pîrîtul nu a achitat suma indicată pentru hîrțile de valoare, ceea ce confirmă de asemenea că nu a existat intenția de a executa contractul de vânzare-cumpărare.

Mikhail Kocherov solicită declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare a hîrtilor de valoare nr.16/08 din 16 octombrie 2008 încheiat cu Igor Covaliov.

Prin încheierea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 11 februarie 2010, a fost introdusă în proces în calitate de intervenient accesoriu SRL „Mobinova”.

Prin încheierea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 04 mai 2010, a fost introdusă în proces în calitate de intervenient accesoriu Galina Kocherov.

Ulterior, la 11 mai 2010 Mikhail Kocherov a depus cerere suplimentară concretizată, solicitînd declararea nulă a contractului de vânzare-cumpărare nr. 4114 din 23 martie 2009 încheiat între SA „Mobialex” și SRL „Mobinova”.

În motivare cererii suplimentare a invocat că contractul nr. 414 din 23 martie 2009 încheiat între SA „Mobialex” și SA „Mobinova” urmează a fi declarat nul deoarece a fost încheiat ulterior unui contract lovit de nulitate.

Astfel, a menționat că efectul retroactiv al nulității contractului încheiat cu Igor Covaliov se răsfrînge asupra contractului încheiat ulterior între SA „Mobialex” și SA „Mobinova”. Bunurile imobile ale SA „Mobialex” au fost înstrăinate de Igor Covaliov sine însuși, Igor Covaliov fiind administratorul atît al SA „Mobialex”, cît și al SA „Mobinova”.

Prin hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 11 noiembrie 2010, acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2011 a fost admis apelul declarat de Mikhail Kocherov, casată hotărîrea Judecătoriei Rîșcani

mun. Chișinău din 11 noiembrie 2010 și restituită pricina spre rejudecare la prima instanță, în alt complet de judecatori.

Prin încheierea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 01 decembrie 2011, a fost introdus în proces în calitate de intervenient accesoriu SA „Maib-Leasing”.

Prin încheierea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 29 mai 2012, a fost introdus în proces în calitate de intervenient accesoriu SRL „General Leasing”.

Galina Kocherov a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Mikhail Kocherov, Igor Covaliov, SA „Mobialex”, SRL „Mobinova”, intervenienți accesorii SA „Registru-corect” și Oficiul Cadastral Teritorial Anenii Noi cu privire la declararea nulă a contractelor de vânzare-cumpărare și obligarea de a efectua rectificările în Registrul hîrtilor de valoare privind restabilirea înscrierii dreptului de proprietate a acțiunilor SA „Mobialex” pe numele lui Mikhail Kocherov.

În motivarea cererii, Galina Kocherov a menționat că este soția lui Mikhail Kocherov. La 16 octombrie 2008, fără acordul său, Mikhail Kocherov a încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. 16/08 cu Igor Covaliov, prin care i-a vîndut ultimului 100 % din acțiunile SA „Mobialex” la un preț simbolic de 10000 lei, deși activele întreprinderii depășeau 2720000 lei.

În actele care au stat la baza încheierii contractului de vânzare-cumpărare menționat, Mikhail Kocherov a figurat ca unicul acționar al SA „Mobialex”, însă în realitate aceasta a constituit proprietate în devălmășie a soților Kocherov.

Galina Kocherov consideră că prin încheierea contractului contestat, a fost lipsită ilegal de partea sa din proprietatea în devălmășie, care a fost încheiat cu încălcarea normelor imperative.

De asemenea, a mai menționat că la 23 martie 2009 a fost încheiat un alt contract de vânzare-cumpărare nr. 4114, încheiat între SA „Mobialex” și SRL „Mobinova”, care este lovit de nulitate ca fiind încheiat ulterior unui contract lovit de nulitate absolută.

Galina Kocherov solicită declararea nulă a contractului de vânzare-cumpărare nr. 16/08 din 16 octombrie 2008 încheiat între Mikhail Kocherov și Igor Covaliov și contractul de vânzare-cumpărare nr. 4114 din 23 martie 2009 încheiat între SA „Mobialex” și SRL „Mobinova”, cu obligarea Oficiului Cadastral Teritorial Anenii Noi de a efectua rectificările în Registrul hîrtilor de valoare privind restabilirea înscrierii dreptului de proprietate a acțiunilor SA „Mobialex” pe numele lui Mikhail Kocherov.

Ulterior, Galina Kocherov a depus cerere de concretizare a cerințelor împotriva lui Mikhail Kocherov, Igor Covaliov, SA „Mobialex”, SRL „Mobinova”, SA „Maib-Leasing”, intervenienți accesorii SA „Registru-corect” și Oficiul Cadastral Teritorial Anenii Noi cu privire la declararea nulă a contractelor de vânzare-cumpărare și a Acordului adițional nr. 2179 din 22 aprilie 2010 încheiat între SRL „Mobinova” și SA „Maib-Lesing”.

În motivarea cererii de concretizare, Galina Kocherov a menționat că Igor Covaliov fiind concomitent și administratorul SRL „Mobinova”, la 30 martie 2010

a înstrăinat SA „Maib-Leasing” toate bunurile imobile ce aparțineau cu drept de proprietate SA „Mobialex”.

Consideră că tranzacția încheiată la 30 martie 2010 între SRL „Mobinova” și SA „Maib-Leasing” este lovită de nulitate, din motiv că a fost încheiată ulterior unui contract lovit de nulitate absolută.

Prin încheierea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 23 august 2012, au fost conexate într-un singur proces pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Mikhail Kocherov împotriva lui Igor Covaliov, intervenienți accesorii SRL „Mobinova”, Galina Kocherov, SA „Maib-Leasing”, SRL „General Leasing” cu privire la declararea nulă a contractelor de vânzare-cumpărare și pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Galinei Kocherov împotriva lui Mikhail Kocherov, Igor Covaliov, SA „Mobialex”, SRL „Mobinova”, intervenienți accesorii SA „Registru-Corect” și Oficiul Cadastral Teritorial Anenii Noi cu privire la declararea nulă a contractelor de vânzare-cumpărare.

Prin hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 23 decembrie 2013 acțiunea lui Mikhail Kocherov împotriva lui Igor Covaliov, intervenienți accesorii SRL „Mobinova”, Galina Kocherov, SA „Maib-Leasing”, SRL „General Leasing” cu privire la declararea nulă a contractelor de vânzare-cumpărare și cererea Galinei Kocherov împotriva lui Mikhail Kocherov, Igor Covaliov, SA „Mobialex”, SRL „Mobinova”, SA „Maib-Leasing”, intervenienți accesorii SA „Registru-corect” și Oficiul Cadastral Teritorial Anenii Noi cu privire la declararea nulă a contractelor de vânzare-cumpărare și obligarea Oficiului Cadastral Teritorial Anenii Noi de a efectua rectificările în Registrul hîrtilor de valoare privind restabilirea înscrierii dreptului de proprietate a acțiunilor SA „Mobialex” pe numele lui Mikhail Kocherov, au fost respinse.

La 21 ianuarie 2014 Mikhail Kocherov prin intermediul reprezentantului Sergiu Purcel a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărîrii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 23 decembrie 2013. La depunerea cererii de apel, a fost achitată taxa de stat în mărime de 225 lei.

La 21 ianuarie 2014 Galina Kocherov prin intermediul reprezentantului Mariana Gherța a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărîrii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 23 decembrie 2013. La depunerea cererii de apel, a fost achitată taxa de stat în mărime de 230 lei.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2014, nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de Galina Kocherov și Mikhail Kocherov, cu acordarea termenului pentru prezentarea apelurilor motivate și achitării diferenței taxei de stat în sumă de 15 750 lei de către Mikhail Kocherov și 15 745 lei de către Galina Kocherov.

La 07 aprilie 2014 Mihail Kocherov a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2014, solicitînd repunerea în termen a recursului, admiterea recursului, casarea încheierii contestate și pronunțarea unei noi decizii privind primirea spre examinare a cererii de apel ca depusă cu achitarea taxei de stat.

Recurentul Mihail Kocherov, în motivarea recursului a menționat că într-adevăr au solicitat declararea nulă atât a contractului de vânzare-cumpărare nr. 16/08 din 16 octombrie 2008, cât și a contractelor de vânzare-cumpărare nr. 4114 din 23 martie 2009 și nr. 1717 din 30 martie 2010. Însă, menționează că aceste tranzacții au fost încheiate ulterior vânzării acțiunilor SA „Mobialex” și urmează a fi declarate nule ca efect al nulității primului contract. Din aceste considerente taxa de stat la depunerea cererii de apel urmează a fi calculată reieșind din suma contractului în mărime de 10.000 lei, sumă din care a fost achitată taxa de stat la depunerea cererii de chemare în judecată.

La 07 aprilie 2014 Galina Kocherov prin intermediul reprezentantului Mariana Gherța a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând repunerea în termen a recursului, admiterea recursului, casarea încheierii contestate și soluționarea prin decizie a problemei în fond.

În motivarea recursului, Galina Kocherov a menționat că valoarea acțiunii în cauză este valoarea primului contract care a fost încheiat contrar prevederilor legale, iar contractele ulterioare se desființează pe motivul aplicării sancțiunii nulității, valoarea căroră nu intră în valoarea acțiunii.

Din materialele cauzei rezultă că încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2014 a fost emisă în lipsa părților.

La 14 martie 2014 părților le-a fost expediată încheierea instanței de apel, care a fost recepționată de Mihail Kocherov și reprezentantul Galinei Kocherov la 24 martie 2014, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d. 13-14 Vol. V).

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile depuse în termen.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile neîntemeiate și care urmează a fi respinse cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după de examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

S-a stabilit că prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2014, nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de Galina Kocherov și Mikhail Kocherov, cu acordarea termenului pentru prezentarea apelurilor motivate și achitării diferenței taxei de stat în sumă de 15 750 lei de către Mikhail Kocherov și 15 745 lei de către Galina Kocherov.

În conformitate cu art. 364 al. (1) CPC, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În conformitate cu art. 365 al. (4) CPC, la cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

În conformitate cu art. 368 al. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de

stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Din materialele cauzei urmează că Mikhail Kocherov și Galina Kocherov s-au adresat cu cereri de chemare în judecată, solicitând declararea nulă a contractelor de vânzare-cumpărare nr. 16/08 din 16 octombrie 2008 în valoare de 10000 lei, nr. 4114 din 23 martie 2009 și nr. 1717 din 30 martie 2010 în valoare de 700000 lei.

Prin urmare, litigiul în cauză este unul patrimonial.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează, că în cazul când cererea de chemare în judecată conține mai multe pretenții de sine stătătoare cu caracter patrimonial, taxa de stat se va calcula conform valorii fiecărei pretenții aparte (art. 87 al. (1) lit. k) CPC al RM.

După cum rezultă din materialele cauzei, la depunerea cererilor de apel, Mikhail Kocherov a achitat taxa de stat în mărime de 225 lei, iar Galina Kocherov în mărime de 230 lei.

Deci, instanța de apel întemeiat a concluzionat de a nu da curs cererilor de apel depuse de Mikhail Kocherov și Galina Kocherov, acordându-le termen pentru achitarea taxei de stat în mărime de 15750 lei și respectiv 15745 lei.

Nu pot fi luate în considerație argumentele recurenților precum că taxa de stat la depunerea cererii de apel urmează a fi calculată reieșind din suma contractului în mărime de 10.000 lei, sumă din care a fost achitată taxa de stat la depunerea cererii de chemare în judecată, deoarece acestea contravin normei procedurale menționate.

Mai mult ca atât, faptul că prima instanță la emiterea hotărârii din 23 decembrie 2013 nu a dispus încasarea diferenței taxei de stat la depunerea cererilor de chemare în judecată, nu poate fi luat în considerație la calcularea taxei de stat la depunerea cererii de apel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar să menționeze faptul că în situația din speță, acțiunea instanței de apel prin aceea că nu a dat curs cererii de apel, nu se încalcă dreptul reclamanților privind liberul acces la justiție, prevăzut atât de legislația internă cât și de internațională ori,

CtEDO, prin practica sa constantă de nenumărate ori a precizat faptul că dreptul de acces la un tribunal nu este un drept absolut (*cauza Golder v. the United Kingdom* §-36 din 21 februarie 1975,), ci unul care poate implica anumite limitări din partea statelor contractante, în funcție de nevoile și resursele comunității și ale indivizilor (*Ashimgdane vs United Kingdom* 28 mai 1985).

Însă limitările sunt în concordanță cu art. 6 parag. 1 CEDO, decît dacă acestea urmărește un scop legitim și există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit. (*cauza Bellet vs France* §-31, *Garcia Manibardo vs Spain* §-44)

Astfel, la caz Colegiul reține că în situația din speță limitările instituite de legiuitor privind necesitatea achitării taxei de stat la depunerea cererii de apel corespunde cerințelor prevăzute de art. 6 parag. 1 CEDO privind dreptul de acces la un tribunal și corespunde cerințelor instituite de CtEDO prin jurisprudență a sa:

- cerința privind scopul legitim al limitării – este îndeplinită, avînd în vedere că întindere acestor taxe este stabilită sub forma unui procent din valoarea aflată în litigiu și fiind instituit un plafon maxim de care nu poate trece mărimea taxei de stat chiar dacă valoarea acțiunii este mai mare, iar CtEDO a confirmat că aceste taxe privesc buna administrare a justiției și vizează atît descurajarea justițiabililor în formularea unor cereri, abuzive cît și asigurarea de fonduri pentru funcționarea justiției.(*cauza Weissman și alții împotriva României* §-35, *Tolstoy Miloslavsky v. the United Kingdom* §-61)

- raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit, pentru a stabili dacă este respectat acest raport rezonabil între impunerea plății taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată și scopul legitim urmărit privind buna administrare a justiției, descurajarea justițiabililor în formularea unor cereri, abuzive cît și asigurarea de fonduri pentru funcționarea justiției urmează să cercetăm următorii factori și anume - cuantumul sumei ce trebuie plătit de reclamanti raportat la veniturile sale.

Prin urmare, instanța de apel întemeiat a concluzionat că cererile de apel nu corespund exigențelor prevăzute de art. art. 364 și 365 CPC, acordînd apelanților termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recurenții nu sunt lipsiți de dreptul de a solicita în instanța de apel în conformitate cu art. 85 al. (4) și art. 86 al. (1) CPC, scutirea parțială sau totală, amînarea sau eșalonarea plății taxei de stat.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursurile și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

Decide:

Se resping recursurile declarate de către Mikhail Kocherov și avocatul Mariana Gherța în interesele Galinei Kocherov.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2014, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Mikhail Kocherov împotriva lui Igor Covaliov, intervenienți accesorii SRL „Mobinova”, Galina Kocherov, SA „Maib-Leasing”, SRL „General Leasing” cu privire la declararea nulă a contractelor de vânzare-cumpărare și cererea Galinei Kocherov împotriva lui Mikhail Kocherov, Igor Covaliov, SA „Mobialex”, SRL „Mobinova”, SA „Maib-Leasing”, intervenienți accesorii SA „Registru-corect” și Oficiul Cadastral Teritorial Anenii Noi cu privire la declararea nulă a contractelor de vânzare-cumpărare și a Acordului adițional nr. 2179 din 22 aprilie 2010 încheiat între SRL „Mobinova” și SA „Maib-Lesing”, cu obligarea Oficiului Cadastral Teritorial Anenii Noi de a efectua rectificările în Registrul hîrtilor de valoare privind restabilirea înscrierii

dreptului de proprietate a acțiunilor SA „Mobialex” pe numele lui Mikhail Kocherov.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Vera Macinskaia

Dumitru Mardari